

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

KA NEKAJ VEČ KOT
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvemati sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 69. Štev. 69

NEW YORK, TUESDAY APRIL 8, 1941 — T OREK, 8. APRILA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

JUGOSLOVANI VKORAKALI V SKADER IN ZADER

Jugoslovanska armada vdrla na Madžarsko ... Napad iz Bolgarske na Niš odbit ...

Radijsko poročilo, ki prihaja iz Berna, v Švici, naznanja, da ste jugoslovanski peti in tretja armada po ljutom artilerijskem ognju pričeli z močnim napadom ter ste po vročih bojih zasedli Skader v Albaniji. To je prvo poročilo, ki je prišlo naravnost iz Jugoslavije od 530 včeraj zjutraj. Jugoslovani so pričeli svoj napad na Skader iz Podgorice v Črnigori.

Italjani so se proti peti armadi, kateri poveljuje general Vladimir Cukavac, ki je tudi vrhovni poveljnik vseh vojaških operacij v Albaniji, tedovratno vstavljali v gorah severovzhodno od mesta, pa so se slednjič morali umakniti in sedaj čakajo, da jim pridejo na pomoč nemški tirolski vojaki, ki so pred nekaj dnevi dospeli v Albanijo.

Vroči boji so v teku tudi na Kosovem polju.

Italjani so tudi po kratkih bojih zapustili Zader v Dalmaciji. Pri vkrcavanju so italjanske vojske bombardirali angleški in jugoslovanski aeroplani. V Zadru so Jugoslovani dobili velike zaloge orožja in municije ter drugih zalog.

Ob meji pri Sušaku in Reki je prišlo do artilerijskih bojev in tudi do spopadov med stražami.

V Dubrovniku, Splitu in Biogradu, južno od Zadra so se izkrcali angleški vojaki.

Tudi iz notranjosti Jugoslavije so pričelo prihajati poročila. In neko poročilo pravi, da so nemški aeroplani prizadeli veliko škodo na jugoslovanskih letališčih, da pa ni bilo ubitih mnogo pilotov.

Včeraj so Nemci z veliko silo napadli iz Bolgarske v smeri proti Nišu, toda vsi napadi so bili odbiti. Isto poročilo tudi pravi, da so Nemci pri teh napadih imeli velike izgube.

V teh napadih pa jugoslo-

vansko vrhovno poveljstvo videlo nemški načrt, da bi Jugoslavija ravno na ta kraj poslala kar največ svojega vojaštva, medtem ko se pripravljala na velik sunek po dolini Krive proti Skoplju. Po tej dolini so tudi Bolgari v drugi balkanski vojni nekaj časa uspešno prodirali, toda pozneje so bili poraženi.

Mir v ladjedelnih na zapadu

Še pred nekaj dni se je zdelo, da ne bo mogoče preprečiti stavke delavcev v ladjedelnih ob zapadni obali.

Napetost je priklopila do visoke. Vlada je bila v resnih skrbih, kajti ladjedelnice imajo velika naročila, ki morajo biti čimprej izvršena.

V četrtek je pa dospelo iz San Franciska v Washington poročilo, da se je Ameriška delavska federacija pobotala z lastniki.

Delavcem bo zvišana plača, in bodo deležni še nekaterih drugih pribojstev.

John P. Frey, predsednik unije kovinarjev (AFL) je rekel, da morajo pogodbo odobriti, kar se bo nedvomno zgodilo.

Sporazum med unijo in lastniki ladjedelnice je bil dosežen brez vsakega vladnega posredovanja.

Dogodki, ki so vodili do vojne

V naslednjem so dogodki, ki so dovedli do vojne med Jugoslavijo, Nemčijo in Italijo:

24. marca. — Velika razburjenost in jeza je zavlada med jugoslovanskim narodom, ko se je izvedelo, da sta se ministrski predsednik Dragiša Cvetković in vnunji minister dr. Aleksander Cincar-Marković odpeljala na Dunaj, da podpišeta pristop Jugoslaviji k osi.

25. marca. — Podpisana je bila pogodba, po kateri so smeli nemški vlaki voziti skozi Jugoslavijo vojni material in ranjence; Nemčija pa je Jugoslaviji zajamčila nedotakljivost zemlje za vse čase.

26. marca. — Nastali so nemiri v Beogradu in po deželi in ljudstvo je klicalo na vojno proti Nemčiji in Italiji.

27. marca. — Armada je strmoglavila kneza Pavla in Cvetkovićevo vladu in prestol je zasedel kralj Peter II. z generalom Dušanom Simovićem na čelu vlade.

30. marca. — Simović Nemčiji ni hotel pojasniti smeri svoje politike ter je zavlačeval odgovor na nemško zahtevo, samo da pridobi na čas.

Med tem časom je pridobil dr. Mačka, da se je vrnil v vladu kot ministrski podpredsednik.

1. aprila. — Kralj Peter je odredil splošno mobilizacijo; njegovo povelje pa je ostalo tajno do 5. aprila.

2. aprila. — Ko so vlaki vozili nemško vojaštvo skozi Jugoslavijo, se je angleški vnunji minister Anthony Eden pogajal z jugoslovansko vladu Nemci so naglo poslali oklopne divizije na Bolgarsko in na madžarsko mejo.

3. aprila. — Beograd, Ljubljana in Zagreb so bili razglašeni za odprta mesta, da bi bila obvarovana nemških bomb iz zraka.

5. aprila. — Jugoslavija in Rusija sta podpisali nenapadalno in prijateljsko pogodbo brez kake vojaške pomoči.

6. aprila. — Nemčija je po kopnem in v zraku napadla Jugoslavijo in Grško. Grški je sporočila, da Nemci ne gredo v vojno proti grškemu narodu, temveč proti svojemu smrtnemu sovražniku — Angliji. Hitler je Angležem obljubil na Grškem "drugi Dunkirk."

Beograd drugi Rotterdam

Včeraj je Beograd doživel že peti zračni napad in Nemci naznanjajo, da je mesto trpelo tako škodo razdejanje kot Rotterdam na Holandskem.

Z borbariranjem Beograda so Nemci pokazali vso svojo brutalnost in sovraštvo, kajti jugoslovanska vlada je že prejšnji teden razglasila Beograd, Zagreb in Ljubljano za neutrujena mesta. — Nemci pa namenoma hočejo porušiti veliko, lepo in moderno mesto, ki se je iz svojih razvalin po svetovni vojni dvignilo v vsej svoji veličini.

SARAJEVO BAJE V RAZVALINAH

Nemško radijsko poročilo pravi, da so nemški aeroplani popolnoma porušili Sarajevo, kjer je bil leta 1914 umorjen avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand, vsled česar se je pričela svetovna vojna.

Denarne pošiljke v Jugoslavijo vstavljene

Potniški oddelek Slovene Publishing Company je prejel sporočilo, da je pošiljanje denarja v Jugoslavijo začasno vstavljeno. Bolj natančno je poročano o tem v oglašju na notranji strani.

VOJNA V AFRIKI

V Abesiniji so Angleži zasedli Debra Markos ter prodirajo proti Gondarju in Dessejju.

V Libiji pa so se Angleži umaknili iz Derne, 120 milj severno od Bengazija.

JUGOSLOVANSKI POSLANIK

Jugoslavijo zastopa v Washingtonu poslanik dr. Konstantin Fotić, ki je bil v času, ko se je odločevalo glede vojne med Jugoslavijo in Nemčijo, zelo zaposlen in je tudi dosegel, da so Združene države obljubile Jugoslaviji vso svojo pomoč v vojni z Nemčijo in Italijo.

Začasna pogodba med majnerji in baroni

Vlada bo poskrbeala, da lastniki premogovkov ne bodo preveč prizadeti. — Premogarji se bodo začeli ta teden vračati na delo. — Zdi se, da bodo dobili dolar več plače na dan.

Pogajanja med zastopniki kopačev mehkega premoga in lastniki premogovnikov, ki so bila skoro šest dni na mrtvi točki, so se obnovila. Sklenjena bo začasna pogodba, in mogoče se bo še ta teden vrnilo na delo 400 tisoč majnerjev. Zvezni posredovalec Steelman, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt kot svojega osebnega zastopnika, je izjavil, da je bil ustanovljen odbor, sestojec iz dveh mož (zastopnika unije in zastopnika baronov), ki bo sestavil začasno pogodbo, ki bo zajamčila premogarjem na dan en dolar prihodke ter zbrisala razliko med mezdami majnerjev, zaposlenih v severnih in južnih državah.

Steelman je nadalje rekel, da je vlada pripravljena olajšati lastnikom premogovnikov finančno breme, ki bo posledica nove pogodbe.

Najbolj bodo prizadeti premogovni baroni po južnih državah, ki so doslej plačevali majnerjem po \$5.60 na dan, v bodoče jim bodo pa morali plačati po sedem dolarjev dnevno.

V pododbornu, ki mu je poverjena sestava začasne pogodbe, sta Percy Teflow, kot zastopnik majnerjev, in Chas.

O'Neil, kot zastopnik podjetnikov.

Prvi so se omelečali operatorji v severnih državah (v takozvanem appalaškem okrožju), ki proizvedejo osem deset odstotkov vsega mehkega premoga. Lastniki premogovnikov po južnih državah so se na vse kriplje upirali vsakemu povišanju plač in so se vdali šele, ko jim je vlada namignila, da jim bo na ta ali oni način pomagala prenašati povečano finančno breme.

John L. Lewis, zastopnik United Mine Workers, je izjavil: — Ugotovilo Mr. Steelmana je zelo razveseljujo.

Tekom več tednov trajajočih pogajanj je bilo jasno, da izjava washingtonska administracija precejšen pritisk na obe stranki.

Steelman je rekel časnikarjem: — Vlada je spočetka vztrajala na stališču, da ne sme biti zastoja v industriji mehkega premoga. Tako premogarji kot lastniki rokov so to željo vpoštevati.

Ko so se pred dvema leti vršila pogajanja za novo pogodbo, so zastopniki premogarjev iz južnih držav demonstrativno zapustili dvorano, ker se niso strinjali z United Mine

IZDAJALEC PAVELIČ NA DELU

Dr. Ante Pavelić, ki je zasnoval umora kralja Aleksandra, je Mussoliniju brzojavil, da se bodo "narodni Hrvatje" borili ob strani Italije proti Jugoslaviji.

Njegovo poročilo se glasi:

"To je odločilna ura za hrvatski narod, kateremu so Srbi gospodarili 22 let s tiranstvom, ki ga je določila versailleska mirovna pogodba.

"Vsi Hrvatje želijo pričakujejo vaših slavnih vojakov, in vse naše narodne sile se bodo zopet združile za osvoboditve in stvarjenje neodvisne hrvatske države, za katero se borimo že dolgo in krvavo."

STAVKA PRI ALLIS CHALMERS KONČANA

Posredovalni urad za uravnavo sporov v vojni industriji, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt, predno se je bil podal na jug na počitnice, je dosegel svoj prvi uspeh.

Posrečilo se mu je namreč uravnati stavko pri Allis-Chalmers podjetju, ki ima velika vojna naročila.

Kot znano, sestoji odbor iz enajst članov, zastopnikov delavcev, industrije in javnosti. Načeluje mu dr. Dykstra, profesor na Wisconsinški univerzi.

Pogajanja za uravnavo so se vršila celih devetnajst ur. Navzoči so bili zastopniki Allis-Chalmers Company in zastopniki CIO United Automobile Workers.

Sklenjena pogodba potrebuje le še odobrenja članov delavske organizacije.

Predsednik družbe Max W. Babb je izrazil upanje, da bodo začele tovarne Allis-Chalmers Company še sredi tega tedna obratovati.

Stavka je izbruhnila dne 22. januarja.

Družba ima za 45 milijonov dolarjev vojnih naročil. Vsled zastoja pri Allis Chalmers ni več drugih tovarn moglo obratovati. Gradnja 25 ameriških rušilcev je zelo zaostala, ker družba vsled štrajka ni mogla dobiti potrebnih turbin.

42 oseb z milijonskim dohodkom

Letos je v Združenih državah plačalo le 42 oseb davkov od dohodka, znašajočega nad milijon dolarjev. Prejšnje leto je bilo v Ameriki 50 takih oseb. Leta 1929 je zaslužilo 513 oseb nad en milijon dolarjev, ki so od svojega dohodka plačale 191 milijonov dolarjev davka.

Workers glede closed shopa. Po dveh dneh so se pa spet vrnili in sprejeli določbo.

Iz Springfield, Ill., poročajo: V državi je 136 majn mehkega premoga. V pondeljek (to je včeraj) je bilo rečeno, da bo začelo 20 odstotkov spet obratovati.

Majnerji so člani Progressive Mine Workers unije, ki je priključena A. F. L.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—. Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

JUGOSLAVIJA

V člankih pod tem naslovom bomo od časa do časa objavljali naše mnenje o dogodkih in razvoju na najpomembnejši fronti, ki jo je Hitler razširil na balkanski polotok.

Pri tem se ne bomo ožirali na pisanje velikih angleških listov in izjave raznih političnih komentatorjev, kateri le površno poznajo duševnost našega naroda ter so jim razmere v naši domovini znane le iz knjig in opisov ali kvečjemu po par dnevnem ali par tedenskem potovanju po naših krajih.

Zato bodo ti članki marsikaj bistveno povsem različni od več ali manj sezonskih poročil, objavljenih v velikih ameriških dnevnikih.

Marsikateri bralec se najbrž ne bo strinjal z našimi nazori, prepričan naj pa bo, da jih podajamo v dobri veri in da jih je narekovala čista, resnična ljubezen kot pa slepo navdušenje.

Bralec bi bil priporočati, naj si nabavi zemljevid Jugoslavije in sosednjih držav, da jim bo lažje slediti našim izvajanjem.

Jugoslavija ima približno petnajst milijonov prebivalcev. Raje nekaj več nego manj.

Trije narodi oziroma tri plemena žive v nji: Srbi, Hrvati in Slovenci.

Pred svetovno vojno so bili Slovenci in Hrvati pod Avstrijo oziroma Madžarsko, Srbija in Črna gora sta bili pa samostojni državi ter za časa svetovne vojne v zavezniškem taboru.

Vsi zavedni Slovenci in Hrvati so mrzili Avstroogreke, za kar so imeli dovolj vzroka in povoda.

Avstrija je namreč rezala kose belega kruha nemškemu delu svojega prebivalstva, slovanskim narodom, ki so bili vključeni v njo, je pa metala črne skorje, oziroma so se morali zadovoljevati z drobinami, padlini z bogato obložene dunajske mize.

Ni čuda, če so se Slovenci, Hrvati in Čehi že sredi prejšnjega stoletja začeli ozirati proti jugu in proti daljnemu severozhodu ter smatrati za svojimi rešitelji in odrešitelji, svobodni slovanski državi Srbijo in Rusijo.

Avstrijska vlada je to stremjenje nasilno zatirala. V stari Avstriji je bilo precej nevarno javno razpravljati o vse-slovanstvu ali pa o jugoslovanstvu.

Da zabije Avstrija klin med Čehoslovake in Ruše, je dala nadaljnemu slovanskemu narodu — Poljakom — iste pravice, kot so jih uživali Nemci. Da onemogoči tesnejšo zvezo med Čehi in Slovaki, so bili prvi podrejeni avstrijskim oblastim, drugi pa madžarskim.

Poskrbele je tudi, da bi se Slovenci preveč ne bratili s Hrvati. Slovenci so bili torej pod Avstrijo, Hrvati pa pod Madžarsko.

Slovenec in Hrvat, pa niti na njihovi lastni zemlji ni priveščila pravice, ki bi jih morali biti deležni po vseh božjih in človeških postavah.

Vsak privandran Italijan v Primorju je imel pred avstrijsko oblastjo več besede, nego Slovenec — domačin.

Po večjih hrvatskih mestih so se smatrali Madžari za absolutne gospodaje, kar so v resnici tudi bili.

Vse te zatiralne odredbe pa niso mogle zatreti v Sloveniji in Hrvatin stremjenja po združitvi s Srbi in po samostojni jugoslovanski državi.

Ob izbruhu svetovne vojne je bila Avstrija v velikih stiskah glede svojega vojaštva iz slovanskega ozemlja. Spočetka se ji je bilo treba orisati na dveh frontah in sicer na dveh slovanskih frontah — na srbski in ruski.

Odločila se je za pekienski načrt. Slovence, Hrvate in Čeha je poslala proti Srbom in Rusom, pa ne zato, da bi Slovenci, Hrvati in Čehi premagali Srbe in Ruše, pač pa predvsem zato, da bi Rusi in Srbi pobili čimveč Čehov, Hrvatov in Slovencev.

Slovanske oddelke je previdno pomešala z nemškimi in madžarskimi spijoni ter jim dala nemške in madžarske komandante, ki so imeli nalogo pognati slovansko vojaštvo na stran v klavnico.

Navzile najskrbnejšim odredbam in pretnjam s smrtjo je pa tisoče in tisoče slovenskih, hrvatskih in čeških vojakov dezertiralo v Rusijo in v Srbijo. Poudarjamo da se te dezertacije niso zaključile vsled strahopetstva, pač pa najmanj v devetdesetih slučajih vsled mržnje do Avstrije.

Edinole na eni avstrijski fronti so se borili Slovenci in Hrvati kakor levi — na fronti proti Italijanom.

To je bila vse drugačna borba kot pa proti Rusom in Srbom. To je bila borba proti starenju in zagrizenemu sovražniku Slovencev in Hrvatov.

Trinajst italijanskih ofenziv so vzdržali Slovenci in Hrvati ob Soči. Pa ne zaradi tega, da bi branili Avstrijo pred izdajalsko sosedo, pač pa za to, da obranijo svojo ožjo domovino pred dednim sovražnikom.

Po štirih letih se je svetovna vojna končala. V smislu Wilsonovih načel so postali narodi bivše Avstrije samostojni. Rojeni sta bili čehoslovanska in poljska republika; Madžarska in ostanki stare Avstrije sta bila prepuščena svoji usodi. Roman

Mussolini v oblasti Hitlerja

Mussolinijeva pustolovščina v Afriki in Albaniji je doživela popoln poraz. Njegove armade so bile tepene vsepo vsod. Krivdo za to pa je pripisoval svojim generalom, katere je zaporedoma odstavil. Slednji pa je šel sam v Albanijo, je prevzel poveljstvo in pričel veliko ofenzivo. Pa tudi njegova navzočnost ni mogla viliti njegovim vojakom toliko poguma, da bi se z navdušenjem bojevali in tako je Mussolini dosegel večji poraz, kot pa so ga njegovi generali pred njim.

Pa že v decembru Mussolini ni šlo vse po sreči. Zato je telefoniral svojemu zavezniku Hitlerju in sta se sestala na Brennerju. O čem sta razpravljala, seveda ni nikomur znano, prav gotovo pa je moral Hitlerja prositi za pomoč, kajti prihajati so pričela poročila, da nemški vojaki prihajajo v Italijo. Uradna Italija je sicer vse take vesti zanikala, toda je pri tem lagala.

Sedaj pa je prišlo natančno poročilo o tem, kaj se godi "za italijansko fronto." Ameriški poročevalec John T. Whitaker, ki je bil pred leti pri Mussoliniju v takih časih, da mu je za njegova poročila podelil največje italijansko odlikovanje, se je zadnje čase Mussoliniju zaradi svojih resničnih poročil tako zameril, da ga je — ne spodil — temveč "prositi", da zapusti Italijo. In sedaj more objaviti resnična poročila o položaju v Italiji, ko je enkrat onstran meje.

Po njegovem poročilu so najprej prišli v Italijo nemški častniki, ki so nosili uniforme fašistične milice, nato pa tudi navadni vojaki. Nemški častniki so polagoma prevzeli popolno poveljstvo nad laško armado. Italijanski generali so godrnjali, se jezili in protestirali, toda nič ni pomagalo. Če je hotel Mussolini še ostati na krmilu vlade, tedaj je mogel to storiti samo s Hitlerjevo pomočjo in s popolno nemško nadoblastjo nad laško armado.

Sedaj je razkošni hotel de Russie v Rimu glavni stan nemškega poveljstva. Na velikem trgu Piazza del Popolo pred hotelom vedno stoji najmanj 40 nemških avtomobilov in vojaška motorna kolesa ne prestopajo prihajajo in odhajajo. Italijanski generali ježno hodijo po hodnikih in prejemljajo povelja od nemškega generala. Iz hotela tudi odhajajo povelja naravnost v vojno ministrstvo, kakor tudi na razna nemška poveljstva, ki so raztresena po Italiji.

Mussolini se še vedno nahaja v Palazzo Venezia, toda je popolnoma pod nemško oblastjo. Mussolini je celo pod takim vplivom Nemcev, da ve o vojni samo to, kar mu povedo Nemci in misli samo to, kar žele Nemci, da misli.

(Kvirinal in kraljevo družino puste Nemci v miru. Znano je, da kralj Viktor Emanuel ni nič vesel zveze z Nemčijo.)

Za Mussolinijem je najvažnejša oseba vnanji minister grof Ciano. V njegovem uradu pa, kakor v vseh ministrstvih so nastavljeni Nemci, ki ukazujejo in delajo po svoje, rekoč: "Tako deiamo v Berlinu."

Brez dovoljenja Nemcev ne sme nobeno ministrstvo ničesar ukreniti.

Italijanska je prevzela romunsko ozemlje bivše Avstrije, na jugu so se pa združili trije narodi v novo državo Jugoslavijo.

Za piskavo pomoč, ki so jo nudili Italijani zaveznikom, je bila Italija nagrada z Krasom, slovanskim in hrvatskim primorjem ter z nekaterimi dalmatinskimi otoki.

Tak je bil položaj pred trindvajsetimi leti.

Mlada jugoslovanska država je prestajala prva leta hude narodne bolečine. Splošnega zadovoljstva je bilo le malo. S česoma so se pa nasprotja izgladila, mlada država se je na notranje ustalila in utrčila ter je s svojimi naravnimi skladi in marijivim prebivalstvom postala ena najzmožnejših evropskih držav.

Takrat se je pa začela v Nemčiji porajati nacijska nevarnost.

Nemci mrzijo grofa Ciano, posebno pa še vnanji minister Joachim von Ribbentrop. Grof Ciano ima vedno svojo neodvisno mnenje in tudi Mussoliniju pove resnice. Grof Ciano je na prototol nemškemu napadu na Poljsko. V Berchtesgadenju je Hitlerju naravnost povedal, da se bodo Angleži in Francozi bojevali, toda Hitler ga je ježno narahilil: "Vi osel! Oselovski sin!"

Grof Ciano je tudi nasprotoval, da bi šla Italija v vojno. Vsled tega so ga Nemci vrgli iz vnanjega urada, navzile temu, da je Mussolinijev zet in njegov naslednik. Grof Ciano sedaj poveljuje značnemu škadronu v Kalabriji, ima pa še vedno naslov vnanjega ministra. Ima čin majorja, toda vnanje politike ne vodi več.

Nemci imajo sedaj pod svojo oblastjo vse italijanske železnice, vso industrijo in celo — armado.

Nemška nadoblast nad Italijo je popolna.

ANGLEŠKI NOČNI LOVCI.

Angleški uradni krogi so pred časom sporočili, da pripravljajo posebno obrambno možnost proti nočnim napadom nemških bombnikov. Zdi se, da je šlo ob sodelovanju znanstvenikov raznih področij za izpolnitev lovskih letal za borbo proti nočnim bombnikom, kajti britska letalska vojna sila je uvedla sedaj novovrstno lovsko letalo za nočne polote in je obenem krčila lovskih letal bistveno povečala.

Tehnični problem borbe proti nočnim bombnikom je v tem, da dobe lovci "oči in ušesa", ki naj jim omogočajo obdržati stik z nasprotnikom. Le tedaj, če uspe sovražno letalo zasledovati precej daleč, je računati z večjim številom sestreljenih nasprotnikov. V tem oziru so Angleži dosegli neki napredek z gradnjo posebnih akustične priprave, ki omogočajo zasledovati sovražno letalo prilično dobro, čeprav ga lovci ne vidi. Na račun te aparature je pripisati, kakor pravijo strokovni krogi, da se angleška lovstva letala v zadnjih desetih nočeh sestrelila šest nemških nočnih bombnikov.

Dosti težje pa je rešiti optični problem in priprave, ki naj bi rabila za direktne gledanje sovražnega letala ponoči, še davno ni zadovoljivo konstruirana. Vendar pa so že z dosedanjimi novimi pridobitvami angleški lovci v mnogih

ŠE EN NARODNI PRAZNIK.

Posebni zborniški odbor predlaga, naj bi vlada proglasila 11. februar za narodni praznik.

Tega dne je bil namreč rojen slavni ameriški iznajditelj Th. A. Edison.

SLAMNIKARICE

Potrebujemo izveščane šivalke za moške slamnike na box in male stroje.

BOLIVIAN HAT CO.
663 Broadway, New York
Tel. GRamercy 7-5132

(3x)

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

primeren pregnali nemške bombnike ponoči iznad vojaško važnih ciljev, v drugih primerih pa so jim dolet sploh preprečili. Ker postavlja nočni zračni boj najvišje zahteve na pilotov živčni sistem in ker morajo biti njihove oči posebno ostre, so za nočne pilote lovskih letal uvedli posebno dieto.

Koledarje in Pratike do bite pri zastopniku Glas Naroda" v Vaši naselbini.

Peter Zgaga

Neka rojakinja me vpraša, kaj bi si želel za Veliko noč.

Zdi se mi, da ji najprimernejše odgovorim z Gradnikovimi besedami: —

— O, zdaj je vse že mimo mene šlo; krvavi valovi in vihar besede; edinole tolažbe kaplje blede lijo mi v rane, ki še bolj peko.

V koledarju in pratiki je že precej časa pomlad, narava se je pa nekako otepa, kot da se je zime tako privadila, da se je sploh noče iznebiti.

Toda društva so že začela oglašati piknike in veselice v prosti naravi.

To je nezmotljivo znamenje, ki nikdar ne razočara.

Z rojakom sem se pomenkval o našem listu, ki je v New Yorku in okolici precej, toda le še premalo razširjen.

In povedal mi je tole značilnost:

— Nekje na Long Island živita dve slovenski družini. Prva je bogata, druga je revna. Revna družina ima Glas Naroda, bogata družina je brez njega. Vsako dopoldno pride žena bogatega rojaka ženi revnega in ji, če ni drugače, iztrga Glas Naroda i rok, da ga prva prebere.

To se mi zdi neverjetno, pa se mi je rojak prav po slovensko priveril, da je res.

Srbski vojaški material ja sno očituje pogovor, ki se je završil med tujcem, ki je bil toliko vošč srbsčine, da se je za silo sporazumel s starim srbskim rezervistom.

— Kaj si? — ga je vprašal tujec.

— Vojnik sem, — je odvrnil rezervist ponosno.

— Vidim, da si sedaj vojniki. Toda kaj si v civilu?

— Tudi v civilu sem vojniki.

— Kaj pa tvoji sinovi?

— Vsi so vojniki. In moj oče je bil vojniki in moj stari oče.

In vsi moji predniki.

Hitler ima letala, ima tanke, ima vse najmodernejše in najučinkovitejše vojne pripomočke, nima pa takih ljudi.

V dopisu iz Barbartona me opozarja Tončka Može, da se ne bo ženil moj prijatelj Joe Vidergar, pač pa njegov sin Joe.

Brez tega opozorila bi vedel, da se bo ženil sin, ne pa oče, kajti oče ima preveč dobro in pridno ženo, ki samo takrat malo zarobanti, če Jožeta le predlogo ni k večerji.

Pa Jože ni kriv, kajti moški ima po dehu vsakovrstne opravke, brez katerih bi se sploh ne izplačalo živeti.

Mlademu Jožetu pa želim obilo sreče.

Upam, da se je izza časa, ko sem se zadnjič vozil z njim, naučil voziti že vsaj petdeset milj na uro.

— Zdaj se pa drži, — mi je rekel takrat, — bom videl, če res naredi ta moja karna devetdeset milj na uro.

Če hočeš vedeti, kaj misli ženska o tebi, pazi, kdaj se bo razkrila in položila na stol svoj klobuk. Komodno sedi na njen klobuk, pa boš po par trenutkih zvedel, kaj misli ženska o tebi.

Ameriška vlada je konfiscirala nemške in italijanske parnike, nahajajoče se v ameriškem vodorju.

Hitler in Mussolini že protestirata. Pravita, da je ameriška vlada prekršila določbe mednarodnega prava.

Hitler in Mussolini izpolnjujeta seveda vse narodne in mednarodne pogodbe, in jima je mednarodno pravo nekakšna zvezda vodnica pri vseh njihovih početjih.

Zdaj so se pa razmere tako spremenile, da mora Mussolini vsak dan sproti vprašati Hitlerja, kakšno uniformo naj si obleče ter kaj sme piti in jesti.

V JUGOSLAVIJO ni več mogoče pošiljati denarja. Ta odredba pa bo samo začasno v veljavi. Še vedno pa je mogoče pošiljati denar v Italijo.

DARILNE POSILJATVE v ITALIJO

V LIRAH:

50 LIR	 \$ 2.95	500 LIR	 \$21.75
100 LIR	 \$ 4.85	1000 LIR	 \$43.00
200 LIR	 \$ 9.20	2000 LIR	 \$85.00
300 LIR	 \$13.50		

ZARADI SEDANJEGA POLOŽAJA V EVROPI, priporočamo, da se vse darilne posiljave pošlje potom CABLE ORDER. Na ta način je denar najhitreje izplačan. — Za Cable Order je treba posebej plačati

\$1.—

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v LIRAH.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

:: : POTNIŠKI ODDDELEK : ::

216 West 18th Street, New York

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kratka Dnevna Zgodba

FRED CINTER:

Zmaga raztresenosti

Silen naliv je bil povsod, da je profesor Harley Manners opustil ta dan svojo navado in ni šel pač domov. Izjemoma je enkrat stopil v avtobus. Sedel je v pr. napolnjeni voz ter se pogledal v svoje misli o problemih predavanja, pri tem je držal pod desno pazduho debelo knjigo, med kolena pa zaprt dežnik. Medtem, ko se je profesor Manners sploh ni zanimal za sopotnike, ga je vendar za največjo pozornost opazoval mož, ki mu je sedel nasproti. Temu možu je bilo ime Birdie Smith in preživljal se je s tem, da je izkoriščal slabosti svojih sopotnikov, zagreševši včasih razne manjše uhane žepne tatvine.

Opazujoč profesorja, je dočkal, da je to čudak ali blaznež kakaj učenjak je zrl pred se, kakor da je v mislih bogve kaj, skoraj neopazno je gibal z ustnicami in sprevodnik ga je moral trikrat pozvati, da plača vožnjo. — To bo najbrže kak profesor — si je dejal Birdie. — In brez dvoma nima pri sebi niti poštene žepne ure. — Dama, ki je sedela poleg profesorja, je bila nekaj čisto drugega. Zavita je bila v dragocen kožuh in njen klobuk, njeni čevljički in bele usnjene rokavice, vse je bilo kar najbolj elegantno. Nosi la je diamantne uhane, ki so bili videti kakor pristni, in prav tako je bila zapestnica posuta z diamanti in smaragdi. Uhane je Birdie ocenil na najmanj sto funtov in za zapestnico bi brez dvoma dobil enak znesek, če bi ta — — —

Zdajci je Birdie radostno zadržel. Opazil je, da se je zaponka naramnice odprla in dragoceni okrasek je počasi lezel z roke. Pri tem pa je bilo najbolj pomembno to, da lastnica tega ni občutila. Birdie se je zagledal drugam, da bi dame ne opozoril s svojim pogledom. Njegovi možgani pa so vročično delovali. Kaj, če bi z dragulji posuta zlatnina padla na tla! Spustil bi na njo šasnik, ki bi ga potem pobral z zapestnico vred. Nato bi naglo skočil z voza.

(Birdie se je skrivaj ozrl na Harleya Mannersa, toda profesor kajpada, ni bil opazil ničesar. Se vedno je stmel pred se, roke oprte na ročaj svojega obrabljene dežnika. Potem se je Birdie spet zagledal v zapestnico in ni mogel odmakniti oči od nje. Postajal je nemiren. Vzel je iz žepa umazan robec, ter si z njim obrisal čelo.

lo. V tem trenutku — avtobus se je bil pravkar ustavil — je planila dama z zapestnico kviku ter hitela proti vratom: "Trenutek, jaz tu izstopim!" — je vzkliknila nervozno sprevodniku. Zadel je v profesorja in Birdie je videl, kako ji je zapestnica zdrknila z roke in padla vnapol odprti profesorjev dežnik.

Nobeden, ne profesor, ne dama, ni opazil tega dogodka. Birdiejeve drobne sinje oči so kr stopile iz jam in kakor hipnotiziran je stremel v dežnik, pri čemer mu je kri še hitreje vrela v glavo. Tam, nekoliko centimetrov od njegove roke, je bilo celo imetje, ta raztreseni blaznež pa nima o vsem tem niti pojma. Birdie se je moral na nekaj način polastiti dežnika. To sicer ne bo pretežko delo, samo kako ga izvršiti?

Medtem, ko je Birdie uvaževal vse možnosti, se je avtobus ustavil in profesor Manners je vstal, da bi izstopil. Birdie mu je naglo sledil. Obupno se je oziral proti oblakom nebu in prosil boga samo, da bi ne deževalo. Če raztreseni profesor odpre dežnik, mora opaziti zapestnico takoj, ko pade na tla. Naravnal je še pravilno gumi-jev obroček na dežniku, ki mu je zdaj bingljaj z leve lahti. Birdie se je obvlakoval le s težavo. Nekaj mora storiti, toda kaj? Bilo mu je, da zblazni! Saj vendar utegne vsak trenutek deževati. Ko je Birdie o vsem tem mukoma premišljal, je profesor prečkal cesto in stopil v kavarno. Skozi okno je Birdie vzradočen videl, kako je profesor postavil svoj dežnik v stojalo in sedel za najboljše mizo. Narodil si je škodljivo čaja ter se nato pogledal v svojo knjigo. Birdie ki ni odmaknil pogleda od dragocenega dežnika, je tudi stopil v kavarno ter sedel kolikor možj blizu stojala. Kavarna se polnila in Birdie si je naročil čaj. Profesor je zrl nepremično v svojo knjigo. Za isto mizo je sedela mlada dvojica, ter se zaljubljeno držala za roke.

Birdie je zmešal svoj čaj in ga izpil brez navdušenja. Vstanem in vžanem dežnik — si je mislil. V najslabšem primeru se oprostim — pomota!

"Plačani" je zaklical. Natakarcia je bila pravkar pri drugi mizi zaposlena. Naposled se mu je vendar posrečilo, da je vzbudil njeno pozornost. Ko je šla k Birdiejevi

miži, se je zasukala tudi nekaj okoli profesorja, ki je v tem trenutku zaprl knjigo in dejal: "Plačani — čaj in pecivo." (Birdie bi bil skoraj zaklel. Profesor je vstal, stisnil svoj dežnik pod pazduho ter zapustil kavarno. Tudi Birdie je kar najhitreje plačal svoj račun in pohitel na ulico, kjer je še videl profesorja, kako zavija v stransko ulico. Stekel je za njim. Zdaj je treba nekaj storiti, samo odločnost more pomoci.

Da bi Birdie ne znal tega raztresenega profesorja ukiniti? V trenutku ga je dohitel, ee mu nasmešnil in rekel: "Oprostite, gospod, vzeli ste pomotoma moj dežnik. Moj in vaš sta stala v kavarni drug poleg drugega."

Profesor je pogledal svoj obrabljani dežnik, ki mu je za držaj visel na lekti. "To je čisto lahko mogoče," je odvrnil. "Saj sem zelo raztresen. Ali ste o tem prepričani?"

"Docela," je odgovoril Birdie. "Poznam svoj dežnik po gumijevem obročku. Svojega dobite zanesljivo v kavarni." Pri tem mu je dežnik skoraj iztrgal iz roke.

"Ni se vam treba opravičati," je ponovil in izginil za vogalom.

Profesor Manners je za trenutek neodločen obstal. Ker pa je celo pričelo deževati, se je vrnil v kavarno, kjer ga je natakarcia prešla z materinskimi besedami: "Ali ste spet pozabili svoj dežnik, gospod profesor?" je dejala in mu ga izročila. "Zdaj ga že dobro poznam, gumijev obroček je že čisto trhel, morali bi si kupiti novega."

Dan pozneje je zagledal razočarani Birdie Smith v rubriki "Izgubljeni in najdeni" ta le oglas: "Najdena je bila dragocena zapestnica z diamanti in smaragdi. Lastnica naj se oglasi pri profesorju Harleyu Mannersu, Mornington Hill 13."

Birdie je zmečkal časnik in ga zalučal na tla: "Ti prekleti, raztreseni starci!"

Konškrpcija angleškega delavstva

Anglija je uveljavila narsakšno vojno odredbo, po vzoru Nemčije in tudi konškrpcija angleškega delavstva je skoro natančno posneta po nemškem načinu.

Anglija je sklenila konškrpirati moške in ženske v gotovi starosti za dela v vojni in industriji. Izbire ne bo velike, pač pa moral vsak vršiti določeno mu delo.

Ko je delavski minister Ernest Bevin pojasnil pred nekaj dnevi v zbornici vladni načrt, ni bilo slišati posebnih ugovorov. Ljudje so se pač sprijaznili z mislijo, da ima vlada pravico delahernemu zapovedati: "Dejal boš to in to, tako in tako!"

Angleži so se naučili pokorščine. Milijon mladih mož je brez godrnjanja oblekel vojaško suknjo. Civilno prebivalstvo vpoštevajo vladne odredbe glede porazdelitve živil, za temnitev, policijskih prijav in drugih nadležnosti, ki bi jih Angleži v normalnih razmerah z nevoljo in ogorčenjem prenašali.

Bevinov načrt za prisilno mobilizacijo dela je posledica več mesečnih proučevanj vsakevrstnih okoliščin, predvsem pa posledice vojaške konškrpcijske postave. Soglasno s to postavo so podvrženi vojaški službi vsi moški od 18. do 41. leta.

Milijoni, ki nosijo zdaj vojaško suknjo, so bili poklicani iz tovarn, delavnic, uradov in javne službe. Mnoga njihova dela vrše zdaj ženske; mnoga mesta pa sploh še niso zasedena.

Zadnje mesece je bilo zgrajenih dosti novih tovarn in opremljenih z modernimi stroji. Vse je pripravljeno, edino le delavcev manjka, ki bi strežili strojem pri izdelovanju tankov, truckov, letal in drugega materiala. Angleška vlada ima z vsakim dnem večje potrebe. Pomagati si je bilo treba iz zagate. Konškrpcija dela je bila edina pot.

Moški v starosti 41. do 45 let se morajo registrirati v posebnih uradih. 41 in 42 letniki bodo najprej poklicani na delavsko fronto. Najbrž že 5. aprila. Drugi jim bodo pozneje sledili. Ako bo naborna komisija ugotovila, da je delavec zaposlen pri koristnem delu, bo svoje delo še naprej vršil. Če bo pa komisija spoznala, da bi bil kje drugje bolj koristen in potreben, ga bodo poslali drugam.

V Angliji je mnogo moških zaposlenih v industriji, ki v sedanjem času niso neobhodno potrebne. Namesto da bi izdelovali sladkorčke, pekli piškote in kovali dragocene nakit, jih bodo raje zaposlili v municijskih tovarnah. V sedanjem času so topovi dosti bolj potrebni kakor pa piškoti, dragulji in okrasji, in livlarni lakaj, ki nima drugega opravka kot odpirati vrata in se klanjati juri londonski go-podi, bi vršil dosti koristnejše delo v municijski tovarni.

V to industrijsko mobilizacijo so vključene tudi 21 in 22 letne ženske. Mnoge bodo imele priliko dokazati, da glede junaštva prav nič ne zaostajajo za moškimi na fronti. Zaposlili jih bodo kot bolničarke in jim odkazali razna druga dela, ki so za vojno velikega pomena.

V Angliji je nad 6 milijonov žensk, ki se preživljajo z delom svojih rok. Med njimi jih je najmanj štiri milijone zaposlenih v slaščičarnah, prodajalnah, beauty parlorjih, itd. Večina teh žensk bo v doglednem času zaposlenih drugod. Poročene so izvzete.

Vse kaže, da bodo ženske, stare nad 21 let, pozneje poklicane na delavsko fronto. Sanso v municijskih tovarnah jih bodo namreč potrebovali nad pol milijona.

Kakor moški, bodo tudi ženske natančno izprašane glede usposobljenosti za to ali ono delo. Če so v kakšni stroki izvežbane, bodo pač v tisti stroki zaposlene. Če ne, bodo morale višiti navadna dela. Plati

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations (V angleškem jeziku) RECEPTI VSEH NARODOV Stane samo \$2.—

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street, New York, N. Y.

MOŽ, ŽENA IN PRIJATELJ.

K družini Charlesa Lesniaka v New Yorku je že kakšnih šest let zahajal 44 letni policist Carl Atwood. Lesniakova žena je stara 30 let in je mati 4 otrok. Sosedje so šepetali, da ima s policistom ljubavno razmerje. Lesniak tega ni mogel verjeti.

Sestra je Lesniakovo nagovarjala, naj prekine s policistom razmerje. Slednji ji je obljubil to storiti.

Ko sta sedeli te dni Lesniakova in njena sestra v kuhinji, je vstopil Atwood. Lesniak je kuril peč v kleti. Ženski sta rekli, policistu, naj se izgubi in naj nikdar več ne pride.

Policist je potegnil revolver in oddal v Lesniakovo tri strele. Nato je še samega sebe smrtno ranil. Lesniakova je bila pri prvi mrtvi.

Lesniak je rekel: "Upam, da Atwood ne bo podlegel poškodbam. Rad bi videl, da bi ga zadela pravična kazen in da bi se spokoril na električnem stolu."

KOSILO ZA OTROKE.

Pisec Millicent Mills.

Kosilo za solarje je zelo važno. Otroku mora biti všeč in poleg tega mora biti tečno, da je zdrav, ko raste in se uči. Najboljše kosilo, bodisi da si prinese s seboj z doma, ali pa ga kupi v šoli, mora imeti dovolj snovi, ki dajejo telesu moč. To se pravi: dovolj mleka, prave sendviče, sadje in malo sladkarij.

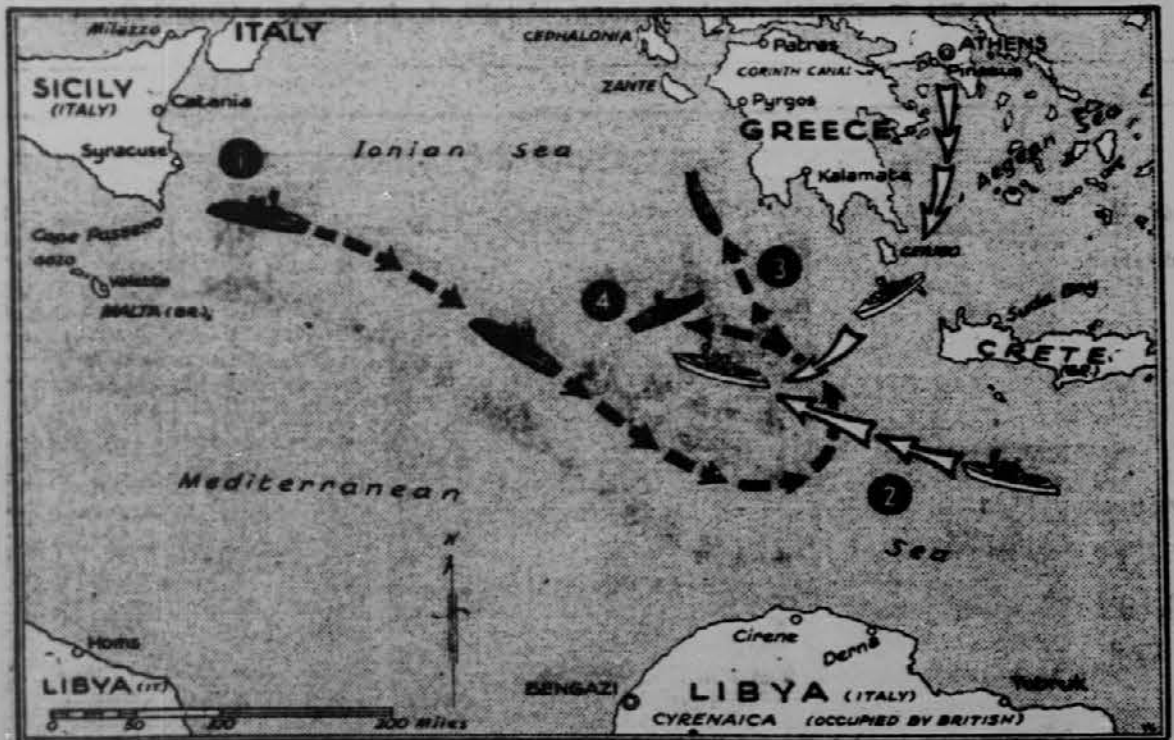
Pri otroku, ki z doma nosi jed, pridejo v poštev sendviči. Okusni so, poceni, lahko jih je pripraviti in zadostijo otrokove vnu tekni. Morajo pa biti raznoliki. Poleg naložka naj bo tudi kruh različne vrste. Najboljši je kruh iz moke, v kateri je sujeta cela pšenica; zatem pa se more rabiti tudi drugačen kruh.

(Prav dober naložek za sendvič je izekljana zelenjavajajca, tako narezano meso, sir, sadje, orehi in lesniki, sadni sok in druge take stvari.

Nekaj priporočil: nasekljana korenje in rozine z malo majoneze, trdo kuhana jajca z majonezo in peteršiljem; suha gnjat in kuhano jajce; pomarančna marmelada s skuto; jelly in drobno zdrobljeni orehi sekljane smokve in rozine, namočene z limonovim sokom; sesekljana zelena, orehi in majoneza. To so samo priporočila. Napraviti je mogoče več teh sestavin.

Vsak otrok pa mora imeti najmanj štiri kozarce mleka na dan in ta pijača tudi popolnoma zadostuje pri kosilu. Včasih je tudi primerno dati otroku čokoladno mleko, ali pa se z zmelkom pomeša nekoliko pineapple ali banana.

LAŠKI PORAZ NA MORJU

Gorenji zemljevid kaže kraje v Jonskem morju, ki je del Sredozemskega morja, kjer je prišlo med angleškimi in italijanskimi bojnimi ladjami do največje pomorske bitve v sedanjih vojni in v kateri so Italjani izgubili 7 svojih ladij.

Poučni spisi

- ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavljen dr. F. J. Kera. Vezan. Cena \$2.00
- BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjico — "How to become a Citizen of the United States". V tej knjigi so vse pojasnile in zakonit za naseljen. Cena 35c.
- DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez \$1.50
- Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.
- GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 148 strani. 8 slikar. Cena \$1.—
- KNJIGA O LEPEN VEDENJU. (Urban.) Vez. Cena .75c
- KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani. Cena 50c.
- MLIKARSTVO. Spisal Anton Pevc. 8 slikar. 108 strani. Knjiga za mlekarnje in ljubitelje mlikarstva sploh. Cena 50c
- NAJVEČJI SPISOVNIK. — 156 strani. Cena 50c
- NARE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in SESEDI. Opisal Fran Erjavce, 224 strani. Broš. Cena .25c
- OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez. Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter telesolvarstvo. Cena \$1.—
- ODKRNITJE AMERIKE, spisal dr. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c
- PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str... Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c
- PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti s glavnimi črami sodobne filozofije. Cena .50c
- SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavljen dr. F. Bradac. — 625 strani. Cena \$1.25
- UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani. Cena \$1.—
- VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavljen H. Podkrajšek. — 437 strani. Cena \$1.—
- ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena .25c

Naročite pri: Slovenic Publishing Company 216 W. 18th Street New York, N. Y.

Ako je v Vaši naselbini zastopnik "Glasa Naroda", lahko dobite pri njem Slovensko-Amerikanski Koledar za 1941.

Moz Simone

—: ROMAN —:

Francoski spisal: CHAMPOL — Preložil: LEVSTIK.

54

Mrs. Griffith, housekeeper, stara, častitljiva lady s čipkasto čepico na glavi, je važnega obraza brskala po velikih omara, ki so bile vse odprte. Miss Hannah, prva hišna, mlada, nalepotčena gos-podična, je grela žarnike za lase. Druge, katerih služba je bila manj odlična, so vihlete škarje, bučice in šivanke z nitjo. Maie maids so tekale s svečami v roki sem ter tja, in navzlic flegmatičnim angleškim navadam je vladalo v sobi značano ropotanje korakov, šumenje oblik in hrup nerazločljivih besed, izkratka, šumenje, sredi katerega je bilo Simoni, kakor da je prišla ob pomet.

Naposlled jo je Miss Hannah nehala mučiti z lasmi. Mrs. Griffith nasilno zapenjala modrec, in vse druge so nehale vleči na desni in levi. Delo je bilo opravljeno. Vse je stopilo stran, da presodi celoto. Mehanično se je Simona obrnila proti ogledalu, da bi se videla tudi ona sama.

Toda Mrs. Griffith ji je živahno ugovarjala, razlagaje ji v zelo pogrešni francosčini, da se nevesta nikdar ne sme gledati v zrcalo, kar prinaša nesrečo.

Simona je zmignila z rameni. Nje ni moglo nič storiti še nesrečnejše, nego je bila; stopila je pred Mrs. Griffith, pogledala se in se začudila, videča svojo polt blestečo in poteze ožvljene, zelo mikavne v žaru vročice, ki jo je kuhala.

"Preljubka si!" je dejal oče, ki je prišel ponjo.

Na Angleškem se poroke ne praznujejo tako slovesno, kakor na Francoskem, in Richardovo stanje že celo ni dajalo misliti na nikako svečanost.

Razen Tomaza Erlingtona je našla Simona v salonu samo še tri gospode, ki so prisostvovali kot priče verskemu in civilnemu obredu, ki se vselej vršita obenem; in ta ponočna ura in odsotnost sorodnikov, to čustvo osamljenosti in žalosti je še jasneje kazalo Simoni, kako različna je njena poroka od drugih, in ji predstavlja to poroko še bolj kot nesrečno, strahotno in javnosti se boječe dejanje, ki ga hočejo izvršiti na skrivnem.

Tisti trije gospodje, nerahločni yorkshirski loveci, ki so bili malo vajeni skrivati svoja čustva, so neprikrito ogledovali lepe neveste. Simono je to bolelo. Nato se je pojavil Richard. Pozornost se je obrnila nanj, nji pa je postalo še huje, ko je prvič spoznala ponižanje, da je morala zaradi njega zardeti pred ljudmi. Njema je moralo biti najmanj ravno tako nerodno, kajti naglo je vprašal, če je oče Arnold pripravljn in če se kmalu začne.

Za simon je prišla lady Eleanor. Odložila je bila žalno obleko, ki jo je vedno nosila, in je nudila v svoji težki obleki iz svega damasta z ogromno vlečko, glavo nakiteno s peresi, nekak smučnovelčast-pogled.

Morda prvokrat po smrti soproga in otrok je bila videti potlačena in po njenem obličju se je razgrinjala blesteča radost. Ob pogledu nanjo in na gospoda d'Avron poleg nje se je zdelo, kakor bi vsa čast in vse veselje tega trenutka veljalo njima dvema. Kmalu se dali znanenje k odhodu.

Gospod d'Avron je ponudil roko hčeri. Richard svoji materi in ostali so se zvrstili zadaj; tako so se napotili po dolgih hodnikih in brezkončnih stopnicah gradu. Razvrščeni po glavnem hodniku so ponavljali služabniki:

"Joy-Joy!"

Simona je puščala očeta samega odgovarjati tem čestitkam, čutila je pritaženi posmeh tistih treh gospodov za seboj, in kakor v vsakomur, tako je bilo tudi v nji samoljubje toliko občutljivo, da jo je njemu prizadejana rana malodane tako bolela, kakor bi ji pokało srce.

Zunaj je nevlita podvojila svoje žalostno tuljenje. Ko je bilo treba stopiti na prosto in storiti pod stekleno streho par korakov do zunanega vhoda v kapeico, je planil veter s toliko silo nad luči, ki so jih nosili, da so ugasnile; nekdo je dejal:

"Slabo znamenje!"

Toda že so stopali v svetlo in okrašeno kapelico. Majhne orgje postavljene za oltarjem, so zadonele Mendelssohnovo ženitovanjsko koračnico, in kakor hitro sta ženin in nevesta poklekla vsak na svoj molivnik pred korno ograjo, je pristopil oče Arnold k njima.

Ea del njegovih sanj je bil vresničen. Bogat nakit ga je odeval, tako težak, da mu je bilo skoro nerodno v njem. Počasi, z veličastno kretnjo prelata, je blagoslovil prstana in prišel nato svoj nagovor, ki ga je bil napisal, prepisal in ponovil tolikokrat, da se ni več bal, da se zmoti, in ga je predaval s gotovostjo, dobro povdarjajoč vse efekte.

Izprva ga je Simona osupla poslušala, ko je govoril po-božnolične besede o ljubezni in sreči, posvečeni od vere. Go-ovo se ni obračal od nje, in nehala ga je poslušati, obvladana od tiste brezsmiselne raztresenosti, ki vstane v človeku, kadar je duh že tako napev in utrujen, da se ne more ustaviti nikjer. Mislija je na pozlačeni žebelj, ki je manjkal na njerem molil-niku, vpraševala se, če lady Eleanor, katere obilno glavo je videla od strani, ne pojde prižgati svoje sveče k enemu izmed elizijih lustrov, nato pa, ko se je spomnila na Richarda, si je samo, kakor v sanjah, ponavljala besede: "Kaj neki skriva pod to krinko!" In kakor prvi dan, je zrla nanj z nemirno radovednostjo, še vedno dvomeča nad istinitostjo tega, kar se je godilo. Oče Arnold je umolknil in prekinjenje šuma, ki jo je uspal, jo je zbudilo k zavesti. Nato je izpregovoril vnovič, a samo, da ji zastavi kratko vprašanje.

Dvignila je glavo, zagledala štiri priče, ki so bile pristopile, dve k nji, dve k Richardu, in razumela je, kaj jo je vprašal oče Arnold.

V tem trenutku so se njene oči slučajno srečale z očmi Tomaza Erlingtona. Pogled mladega moža jo je rotil kakor prej njegove besede; in njen pogled je odgovoril kakor prej: "Prekasno!" — dočint o njena usta mehanično dahnila obredni "da."

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Raznoterosti

PIVO — STARA PIJAČA.

Izdelovanje piva je že stara umetnost, ki je znana vsem ljudstvom: Pivovarstvo, ki se je razvijalo prvotno v okviru gospodinjstva, je postalo zelo hitro važna industrijska panoga. Industrializacija je za pivovarniško stroko od sredine 19. stoletja dalje ustvarjala čedalje naraščajoče oddajne možnosti, preurejevanje pivovarske tehnike na znanstveno podlago pa je izboljševala kakovost.

Spiva so umevali pod pivom vsako pijačo, ki so jo pridobivali iz škrobnih snovi. V starem veku so izdelovali dobro pivo pred vsem iz ovsu. Pomen piva pa je postal večji šele tedaj, ko so uvedli ječmen kot glavno surovino. Na zadnje je obveljala za pivo v ožjem pomenu besede sploh le alkoholna pijača, ki jo izdelujejo iz ječmena. Pripravljanje skaljenega ječmena, ki ga imenujejo slad, je umetnost, ki zahteva mnogo znanja in izkušenj. Pri obravnavi slada se odigravajo zamotani biološki in kemični procesi, ki jih mora izdelovalec uravnavati tako, da nastane ustrežajoči proizvod ob najmanjši izgubi snovi. Ta smoter je mo-goe doseči le tedaj, če se ves obrat natančno prilagodi kalilnemu procesu.

— o o —

KDAJ JE ŽENSKA NAJZANIMI-VEJŠA.

Uredništvo nekega ameriškega lista je svojim čitateljem zastavilo vprašanje, v kateri dobi je ženska najzanimivejša. Ideal lepe ženske je bil v času naših dedov pri starosti 20 do 25 let.

Francoski romanopisec Balzac, ki je mnogo razmišljal o tem vprašanju, je prišel do zaključka, da je žena naj-interesnejša pri tridesetih letih svojega življenja. Približno isto sodbo imajo Američani, ki so odgovorili ameriškenmu listu, da je ženska najzanimivejša med 30. in 35. letom svoje dobe. Za to starost se je izjavilo 80 tisoč čitateljev, dočim si je drugi največji odstotek izbral po svojem oku-su žensko v starosti 24 let, neka manjša skupina pa je celo pledirala za 18-letne mladenke.

— o o —

V SOVJETIJI ŽIVI 49 RAZLIČNIH NARODOV.

O Sovjetiji in njenem prebivalstvu večkrat govorijo, da živi tam le ruski narod in nekaj narodnih manjšin. V resnici pa je Sovjetska Rusija cel konglomerat narodov, saj živi tam nič manj kot 49 različnih narodov. Najštevilnejši so Velikorusi, ki jih je okoli 100 milijonov, najmanjši narod pa Asirci, teh je le okoli 20.000. So potomci starih Asircev, in so zelo ponosni na svoje pradedno poreklo. Za Velikorusi je največj Malorusov, in sicer okoli 28 milijonov; Belorusov je 5.250.000, Židov je okoli 3 milijone in so po velikosti na sedmem mestu. V velikanskem prostoru ruske države žive narodi, katerih imen še nikdar nismo slišali, kot na primer: Komijci, Karakapalei, Adigejci (Karačejavci in tako dalje.

Vdovska.

Vdovi sta se pogovarjali. Pa pravi prva: "Meni se pa vsako noč moč v sanjah prikaže." "Meni pa nikoli," pravi druga. "Seveda ne, ker se te še po smrti boji."

— o o —

4600 SE JIH JE IZOGNILO VOJAŠKI SLUŽBI.

Generalni pravdnik Jackson je izjavil pred zborničnim od-borom za apropiacije, da se je po njegovem mnenju samo 4600 mladih mož odtegnilo vojaški službi. V primeri z letom 1917 je to precejšnja razli-ka. Takrat je bilo namreč 36 tisoč slakerjev.

TIFUS V MADRIDU.

Po glavnem mestu Španske, Madridu, se strahovito širi epidemija tifusa. Te dni so bili cepljeni proti tej bolezni vsi uradniki ameriškega posla-ništva, člani njihovih družin in služabniki.

Rockefellerjeva ustanova je bila naprošena, naj preskrbi zdravnike z zadostnimi množinami cepiva.

Koliko slučajev tifusa se je doslej pojavilo, ni znano.

NAJSILAVNEJŠI SOPRAN — MOŠKI.

Carlo rBosci Farinelli (1705—1782) iz Neaplja v Italiji je bil najslavnejši sopran vseh časov. Že kot majhen deček je pel sopran v domačem cerkvenem koru. Nemogoče je popisati navdušenje, ki ga je povzročil ta mladenič pri svojem nastopu v Londonu leta 1734. Njegova slava je prodrla celo v palače španskega kralja Filipa. Španski kralj Filip je bil zelo čno-gled. Farinelli je stopil v njegovo službo in na je skozi deset let vsako noč prepeval štiri pesmi, ki so bile kralju najbolj všeč.

Stara poročila pravijo, da je Farinelli lahko prišel za sedem do osem not nad gornji "c." Glas mu je bil doneč, miren in jasen. Pravijo tudi, da je lahko eno noto držal neprekinje-no za šest minut.

— o o —

ČEMU KOKOŠ KOKODAKA.

Znano je, da kokoši, kadar koli znese jajce, zakokodaka. Kakor da hoče vse-mu svetu povedati, kaj se je zgodilo. Naše gospodinje smatirjo to kokodakanje kot opozorilo zanje, da gredo lahko takoj iskat sveže jajce, toda prirodopisci so drugačnega mnenja glede tega. Prirodopisci trdijo, da je kokodakanje kokoši atavističen pojav še iz časov, ko je kokoš živela kot divja ptica. Kakor druge divje ptice, ki žive v naravi, je tudi kokoš, kadar koli je v svojem gnezdu znesla jajce, zletela nekoliko vstran od gnezda ter zakokodakala. To je storila zaradi tega, da bi razne sovražnike spravi-la na napačno sled. Ta navada je ostala kokoši še sedaj, ko je udomačena.

— o o —

NOV LEK PROTI PIJANOSTI.

Kakor pišejo švedski listi, je iznašel švedski strokovnjak in zdravnik dr. Sven Nile novo izdatno zdravilo za pijance. Njegov izum pa je v tem: se-stavil je neko posebno vrsto sadnega soka; predpisano količino tega soka mora vsaki pijanec piti petkrat na dan. V kratem času mu mine sla po alkoholu. Dosedanji poskusi z novim zdravilom dr. Nilea zoper pijanost so se, kakor poročajo iz Švedske, zelo obnesli. Mnogo pijancev se je že o-treslo te grde navade. V nekaterih delavskih središčih na Švedskem, kjer je precej pijancev, so oblasti predpisale, da morajo delavci piti sok po receptu dr. Nilea vsako soboto, da bi na ta način bili varni pred pijančevanjem in zapravljanjem v nedelj-skem prostem času.

Dragi spomini.

Tu v tem predakku imam naj-dražje spomine na svoje ženitovanjsko potovanje.

— Kakšni spomini so to?

— Računi iz hotelov.

Pri zdravniku.

— Ali ste vzeli uspavalni prašek, ki sem vam ga predpisal?

— Ne, gospod doktor. Najprej sem na to čisto pozabila, ko sem pa ga ho-tela vzeti, sem pa zaspala.

Na družabnem večeru.

"Zdaj pojdeva k gostom, da jim za-pojem."

"Kaj če bi še malo počakala, morda odidejo zlepa."

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

Koledar 1941

ZA LETO

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivo-sti iz vseh dob in delov sveta... Informa-tivna knjiga za vsakega rojaka, ki zasle-duje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek:
"O LOVU IN LOVCIH,"
ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vsoto lahko pošljete v znakah po 2 oz. 3 cente, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA PRED SE-DANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA SE DANES

Slovensko Amerikanski Koledar za l. 1941, Veli-ka Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni At-las (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

Dober sin.

Trgovci: "Veš, sinko, trgovino izro-čim tebi, sam bom pa počival." Sin: "No, saj si se trden, nikamor se ti ne mudi. Nekaj let lahko še de-laš, potem bova pa oba počivala."

Neprostovoljni rešitelj.

"Lepo je to od vas, da ste skočili ta-ko visoko in se oblečeni v vodo ter rešili potapljalčevega se nesrečnika." "Da, lepo je bilo to, samo rad bi ve-del, kateri lopov me je pahnil v vodo."

Skromnost.

Lojze: "Jaz sem bil vedno ponos svoje matere." France: "Da, da, tvoja mati je bila vedno skromna ženica."

Modrovanje.

"Celo noč nisem mogel spati, ker sem prenošiljeval, kaj bom danes delal. In sedaj sem tako truden, da ne mo-rem nič delati."

Zakonske težave.

"Tu na tej klopi sem spoznal svo-jo ženo."

"Obžalujem te prijatelj. Jaz sem že 20 let oženjen, pa še vedno ne mo-rem reči, da poznam svojo ženo."

Čuden sprejem.

— Prišel sem prosit za hčerkino ro-ko, pa me je sprejela očetova noga.

V višji dekliški šoli.

Profesorica popisuje učenkam raz-ne viete kač, nazadnje pa vpraša: "Zakaj se moramo bati na izletu kač?" "Da nas ne zapeljejo kakor Eva v raju," odgovori neka učenka.

Pijanec.

— Kaj morete drugi dan delati, ko toliko pijete? — Milostiva, tega ne vem — ker ni-sem še nikoli poskusil.

Samo norec.

Čuvaj: "Zunaj čaka nekdo in vprašuje, ali nam ni pobeignil iz umobol-nice kak norec."

Ravnatelj umobolnice: "Zakaj?" Čuvaj: "Mož pravi, da mu je ne-kdo ugrabil ženo."

Čuden samomor.

Debeli in krepki stražnik France privede na policijo majhnega slabot-nega možaka. Pa ga vpraša šef:

"No, kaj pa je zakrivil ta mož?" France: "Poskusil je samomor." Šef: "Kako to?" France: "Hotel me je udariti..."

Star ženin in mlada nevesta.

— Torej z 20 letnim dekletom se ho-češ oženiti? Zdaj si star 60 let, čez 10 let boš 70, ona pa 30 in... — No, da... vendar mi pa ne boš tr-dil, da je ženska s 30 leti stara.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetni-ških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Sloveni-je in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87, fotografij v bakro-tisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Sohinjako jesoro

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

